

Registreringsarbetet av arkivuppgifter i SjöMIS på Sjöhistoriska museet har pågått i över ett år. Göran Ullrich, till höger, är projektanställd för det omfattande registreringsarbetet. Till vänster Göran Ekberg. Foto: Maria Ljunggren, SSHM.

Surfa efter vrak

Sjöhistoriska bygger upp en nationell databas över maritima lämningar

AV KARIN VIRGIN

Nu arbetar Sjöhistoriska museet med att göra det marinarkeologiska arkivet tillgängligt på nätet. I dag är omkring 4500 vrak och andra maritima lämningar sökbara i databasen SjöMIS. Om några år kommer SjöMIS att bli landets största tillgängliga register med uppgifter om tiotusentals lämningar under vattnet och i kustnära miljöer.

- De första diskussionerna om att skapa en stor databas över museets marinarkeologiska arkiv började redan i mitten av 1990-talet. Ganska snart inleddes ett samarbete med Sjöfartsverket och

sedan drygt ett år pågår inmatning för fullt, säger Göran Ekberg, intendent på Sjöhistoriska museet och en av de ansvariga för museets marinarkeologiska register, SMA, Svenskt Marinarkeologiskt Arkiv.

I SMA finns bland annat ett vrakregister med uppgifter om cirka 1500 påträffade vrak. Dessutom ett register med uppgifter om cirka 10.000 förlisningar från perioden cirka 1730-tal fram till 1920-tal. I Dykerikompaniets handlingar finns uppgifter om ytterligare cirka 3500 förlisningar. Vidare finns register över lösfynd, stockbåtar, bärgade fartyg samt andra marinarkeologiska lämningar som till exempel påspårar, hamnanläggningar och sjökrogar.

- Vi har börjat mata in uppgifter huvudsakligen från förlisningsregistret. Inmatningen sker i alfabetisk ordning av fartygsnamnet och just nu börjar vi mata in fartyg på bokstaven K, säger Göran Ekberg.

En dynamisk bas

Diskussioner om möjligheten att skapa en nationell databas över maritima lämningar började på Sjöhistoriska museet redan i mitten av 1990-talet. Efter kontakter med Sjöfartsverket framkom det att ett intresse fanns även där. För Sjöfartsverket kommer databasen att bli ett hjälpmedel vid analyser av material som framkommit vid bland annat vid sjömätningar och dessutom en

Positionerna för de maritima lämningar som registreras i SjöMIS markeras även på sjökort.
Foto: Maria Ljunggren, SSHM.

värdefull informationskälla vid produktionen av sjökort. Efter arbetet med en noggrann specifikation av databasens innehåll och upplägg kontaktades en datakonsult som har byggt upp databasen i Oracle och Omnis.

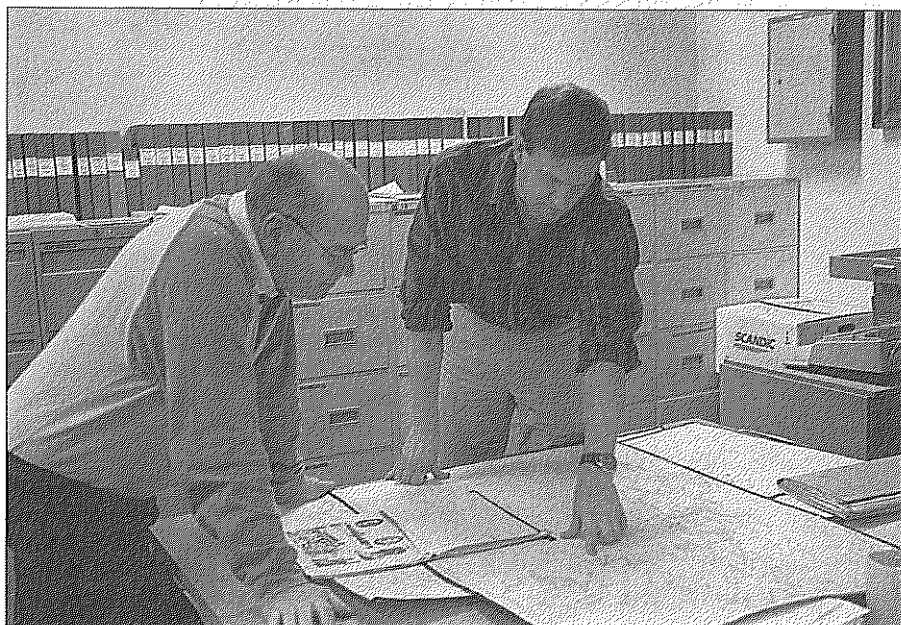
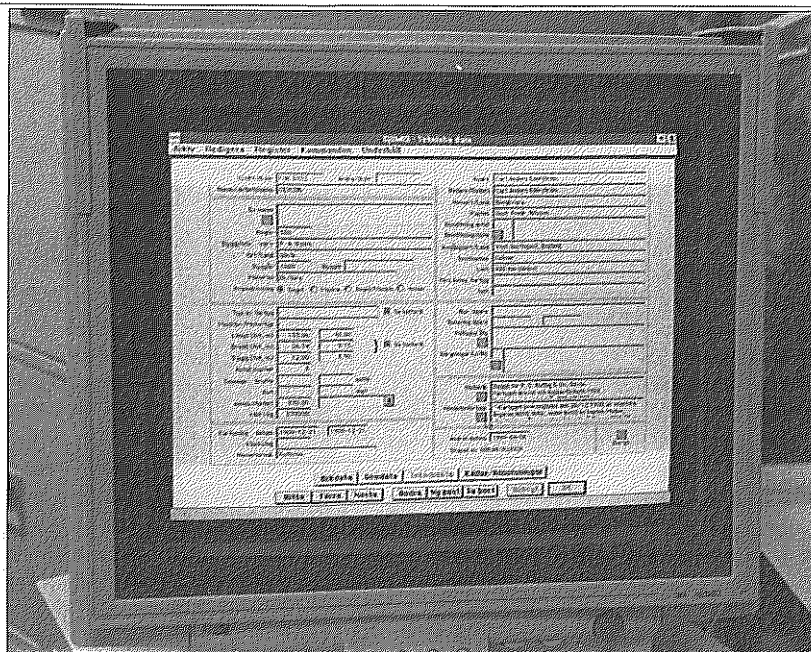
- Under arbetets gång har basens innehåll blivit allt mer omfattande. Vi har insett att det finns behov av mer information än vi tänkt oss från början. Många olika användare ställer högre krav på basens innehåll. Länsstyrelser, läns museer, kustbevakning och sportdykare har olika behov och vi har försökt att tillgodose så många olika önskemål som möjligt. SjöMIS är en dynamisk databas och med tiden uppkommer nya önskemål som vi måste ta ställning till och som vi försöker tillgodose i den mån det är möjligt, säger Göran Ekberg.

Stort intresse

Under hösten 1999 har Göran Ekberg och Bert Westenberg på den marin- arkeologiska enheten vid Sjöhistoriska museet besökt ett antal museer och länsstyrelser i landet och demonstrerat SjöMIS. Intresset är stort och många uttrycker att många menar att de saknar ett nationellt register över maritima lämningar. Sjöhistoriska museet hoppas nu att så många museer och länsstyrelser som möjligt ska ansluta sig till SjöMIS och mata in information om lämningar i sin region.

Långsamt på Internet

Databasen SjöMIS finns i två versioner. En myndighetsversion som är anpassad till de behov museer, länsstyrelser, kustbevakning med flera har för att kunna vårda och värna de maritima lämningarna. Den är endast till-

gänglig hos de myndigheter och andra intressenter som ansluter sig till basen. Dessutom finns en version för sökning på Internet (www.sshm.se) som i första hand riktar sig till sportdykare, skolor och andra intresserade. Surfversionen innehåller enbart delar av den information som finns i den fullständiga databasen.

- En del har kanske blivit besvikna över att Internetversionen fungerar dåligt. Den är alldeles för långsam men det kommer att bli bättre, säger Göran Ekberg.

- Det är närmast en testversion som finns tillgänglig nu. Tekniska åtgärder ska göras som kommer att förkorta söktiden för användarna.

Fler redan anslutna

I dag är ungefär 4500 maritima lämningar sökbara i SjöMIS. Det omfattande inmatningsarbetet fortsätter på Sjöhistoriska museet och på Sjöfartsverket. Omkring tio museer och andra myndigheter är i dag anslutna och har behörighet att både skapa, ändra och söka. Ytterligare omkring tio har inledningsvis möjlighet att enbart söka information.

- SjöMIS kommer aldrig att bli klar eftersom ny information ständigt kommer att tillföras. Men inom ett par år ska stora delar av museets material att finnas tillgängligt, säger Göran Ekberg.